

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

na školní rok 2019/2020

*Ve společnosti existuje spousta proměnných,
nesčetné úrovně nebezpečí,
ale dají se vždy řešit.*

Čj. 1/MPP ZV/2019/ZŠ

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Údaje o škole

Název školy:	Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace
Právní forma:	příspěvková organizace
Adresa , kontakty:	Kuřívody 700 471 22 Ralsko Telefon 773 636 455
webové stránky:	www.skolakurivody.cz
IČO:	727 42 607
IZO:	600 075 036
ředitelka školy:	Mgr. Bc. Hana Hušková
Zařazení do sítě škol:	1.1.2003

Zřizovatel

Město Ralsko
Ralsko – Kuřívody 701
471 24 Mimoň
Telefon 487 898 120-1
IČO 00831514

Platnost dokumentu od 1. září 2019

Obecně

Minimální preventivní program je dokument školy zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Mezi sociálně patologické jevy u dětí a žáků pro potřeby tohoto pokynu je zařazena široká škála výchovných problémů, výchovných poruch a poruch chování, a to včetně zneužívání návykových látek. Nárůst sociálně patologických jevů mládeže a dětí školního věku se stává celospolečenským problémem.

Charakteristika školy

Naše škola je neúplnou malotřídní školou vesnického typu pro žáky 1. až 5. ročníku ZŠ (3 učitelé) integrovanou s MŠ (4 učitelé).

Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace

Minimální preventivní program

Čj.1/MPP 2019/

Ve školním roce 2019/2020 předpokládáme, že bude navštěvovat ZŠ 45 žáků a 45 dětí z MŠ. Žáci do ZŠ budou dojíždět autobusovým spojem z okolních částí města Ralsko, a to z Ploužnice, Hvězdova, děti do MŠ budou opět dovážet 2 dodávková auta na náklady města.

Naše škola je připravena poskytnout odbornou péči žákům se specifickými poruchami učení, žákům nadaným. Ve letošním roce budou ve škole pracovat tři asistenti pedagoga. Bude pracovat na škole asistentka pedagoga pro sociálně slabé děti.

Vzhledem k velikosti prostor a počtu dětí ve škole, máme o dětech velmi dobrý přehled. Informační systém – slovní, vede vždy k okamžitému řešení i malého výkyvu chování dítěte/žáka.

Žákům na škole bude nabízeno velké množství volnočasových aktivit v podobě zájmových kroužků včetně aktivit na školním pozemku.

V rámci prevence nežádoucího chování u žáků byla zřízena Školní skupina (pro žáky 3. – 5. ročníku). Žáci naší školy jsou většinou dojíždějící z okolí a jsou odkázáni na dopravní spojení. MÚ Ralsko poskytl finanční prostředky pro pracovní pozici – vychovatelka ve školní skupině na rok 2020. Z toho vychází priorita MPP pro tento rok – pro účastníky školní skupiny vytvořit prostředí her a zároveň učení.

Žáci budou mít možnost se obrátit se svým problémem na každého vyučujícího, preventistu sociálně patologických jevů, výchovnou poradkyni. V případě potřeby anonymního sdělení – může žák i rodič využít našich webových stránek www.skolakurivody, záložku Rodiče a děti, kde se mohou svěřit Naší Vrbě.

Ve škole funguje koutek bezpečí, kde žáci najdou odpočinkovou zónu s nástěnkami (informace: Co dělat když..., Telefonní čísla na odborníky aj.)

Současný stav

Vycházíme vždy z poznatků z monitoringu minulého školního roku. Ve školním roce 2018/2019 se na škole nevyskytl žádný problém. Záškoláctví z předchozích let bylo úspěšně potlačeno. Náznaky šikany jsou na škole hned v počátcích zastaveny. Přestupky v chování žáků byly menšího rázu a šly vyřešit domluvou se samotnými žáky. Jelikož jsme malá škola, problémy ihned řešíme, dokážeme z chování žáků ihned vyvodit důsledky a zajistíme okamžitou nápravu. Není nám známo, že by došlo ke zneužívání návykových látek na škole, ani v době mimo vyučování. Snažíme se žáky zapojovat do společných aktivit, promlouvat s nimi o problematice drog, kouření, používání alkoholu. Snažíme se předcházet problematickému výskytu např. 2019/2020 zřízena Školní skupina. Silnou stránkou školy je, že prevenci zvládá na výbornou. Slabou stránkou školy je nedostatek finančních prostředků na podporu aktivit a rozvoje dětí.

Minimální preventivní program

Na škole pracuje jeden člověk s vystudovanou specializací preventista sociálně patologických jevů, výchovný poradce, speciální pedagog. Fungujeme jako jeden tým, informace jsou mezi námi plynule předávány.

Rozdělení kompetencí

a) úkoly pro ředitelku školy

- nese odpovědnost za vytvoření MPP, vytváří podmínky pro jeho realizaci a pro realizaci navazujících preventivních aktivit na škole
- zjišťuje a sleduje soustavné vzdělávání pracovníků školy v oblasti prevence, v rámci pedagogických porad vytváří prostor pro informování učitelů o vhodných formách

prevence a o situaci ve škole z hlediska rizik vzniku a projevů sociálně patologických jevů

- zajišťuje vybavení školy odbornými a metodickými materiály a dalšími pomůckami pro realizaci MPP
- zajišťuje spolupráci s rodiči, popř. zákonnými zástupci žáka v oblasti prevence, vytváří prostor pro aktivní účast rodičů společně s dětmi na preventivních aktivitách školy
- zajišťuje informovanost rodičů žáků podezřelých z užívání návykových látek – při zápise do 1. ročníku ZŠ je dáván k podpisu souhlas s testováním na omamné látky
- sleduje projevy zneužívání návykových látek a sociálně patologických jevů na škole (drogy, kouření, šikana)
- zajistí, aby ve školním řádu byl obsažen bod o zákazu nošení, distribuce a zneužívání návykových látek ve škole a v okolí školy
- uvědomuje nadřízené orgány a Policii ČR o zjištěných případech zneužívání návykových látek
- zajistí, aby na třídních schůzkách třídní učitelky informovaly rodiče o této problematice, a zajišťuje distribuci informačních letáků
- zodpovídá za zavádění výchovy ke zdravému životnímu stylu, sleduje zařazení preventivní výchovy do výuky jednotlivých předmětů, ve kterých ji lze uplatnit
- zajišťuje volnočasové aktivity žáků- zájmové kroužky na škole, mimoškolní akce
- jmenuje preventistu na škole, který koordinuje akce školy a působení školy na žáky

b) společné úkoly pro všechny pedagogické pracovníky

- zúčastňovat se soutěží pořádaných školou
- využívat náměty na zpracování problematických skutečností v literární a ve výtvarné výchově
- propagovat mezi dětmi a žáky mimoškolní aktivity – účast v zájmových kroužcích, ve sportovních a vědomostních soutěžích
- více děti zapojovat do různých her a soutěží v rámci školy, školní družiny
- vytipovat žáky z rizikových skupin (problémové, sociální rodiny)
- více si všímat dětí, zda u sebe nemají větší obnosy peněz, zda nejsou více unavené, sklíčené – na škole jsme malý kolektiv, ve třídě je menší počet dětí, více o dětech víme, jsme s nimi v neustálém kontaktu, v bližším, než na velkých školách
- více s dětmi diskutovat na téma zdravý životní styl, téma s protidrogovou tematikou
- ve všech hodinách výuky vážit slova – pro děti je vše inspirující – nevědomky jim tak dáváme možnost návodu!
- navozovat ve škole atmosféru důvěry – nebát se říci učitelce, co nás trápí (schránka důvěry)
- vést záznamy o vlastních krocích a aktivitách
- v případě podezření na užívání návykových látek okamžitě konzultovat problém s odborem sociální péče o dítě, informovat zákonného zástupce a Policii ČR
- při vycházkách s dětmi z MŠ a žáky ZŠ tyto seznamovat s nebezpečím pobytu venku, v přírodě – nebrat do ruky pohozené injekční stříkačky, nebrat od nikoho cizího žádné nabízené věci - žvýkačky, bonbony, nedůvěřovat cizím osobám!
- hrou na“ hodného pána“ – naučit děti, aby se nekamarádily s tím, kdo jim nutí alkohol, cigarety – nedostat se do zrádné party

- vštěpovat dětem zásadu, že nebudu podnikat nic, co se mi v tomto smyslu nelíbí, naučit se říci rodičům, učitelce, že se nám něco stalo, že nás něco trápí

Strategie prevence sociálně patologických jevů

Základním principem strategie prevence sociálně patologických jevů na škole je výchova dětí a žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti.

Vzdělávání musí zajistit nejen rozvoj schopností umožňujících získat informace, kriticky je posuzovat, třídit a pracovat s nimi, ale má i formativní funkci, kdy je podněcován sociální a osobnostní rozvoj. Do tohoto výchovně vzdělávacího procesu patří i témata související se sociální odpovědností v oblasti prevence. Součástí školního vzdělávacího programu by mělo být i preventivní působení ve vztahu ke společensky patologickým jevům.

Preventivní výchovně vzdělávací působení musí být neoddelitelnou součástí výuky a života základní školy. Je nutné vyvarovat se zjednodušeného pojetí zdravého životního stylu, kdy učitelka vybere několik „žhavých“ témat a ta probere. Není dostatečně účinné preventivní aktivity realizovat pouze jako volnočasové aktivity organizované školou anebo nejrůznějšími formami mimoškolní činnosti (školní družina, apod.). Každodenní život školy musí mít takovou kvalitu, aby žákům umožňoval osvojit si kompetence zdravého životního stylu, které jsou nejúčinnějším preventivním nástrojem.

Prevence sociálně patologických jevů je součástí platných učebních osnov a je zahrnuta do schválených Standardů základního vzdělávání, které obsahují i výchovu ke zdravému životnímu stylu.

Samostatnou a obsáhlou kapitolu školní práce, kam je vhodné prevenci začlenit, tvoří aktivity mimo vyučování – zájmové vyučování, zájmové kroužky, školní družina, školní skupina, ale i pobyty v přírodě, výlety a exkurze.

Při diagnostice rizik pro možný výskyt sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků ve škole, budeme analyzovat osobnost jedince, společenské vlivy formující osobnost, konkrétní sociální situaci dítěte, biologické (genetické) předpoklady a osvojení si základních ochranných kompetencí.

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou:

- zvyšování sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- vytváření pozitivního sociálního klimatu – pocitu důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazení do skupiny, práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- formování postojů ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování právního vědomí, mravních a morálních hodnot, humanistické postoje atd.

Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace

Minimální preventivní program

Čj.1/MPP 2019/

Dovednosti, znalosti a postoje, které si žáci osvojí, musí korespondovat s věkem a navazovat na předchozí zkušenosti. Formy vzdělávání a výchovy musí zohledňovat životní styl rodiny i působení vrstevníků.

Metody a formy školní práce k osvojení preventivních ochranných kompetencí

K osvojení preventivních ochranných kompetencí je třeba zapracovat konkrétní témata prevence do vzdělávacího procesu, ale zejména pak dbát na osobnostní a sociální rozvoj a výcvik v sociálních dovednostech.

Například na prvním stupni základní školy lze rozvíjet schopnost diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty prostřednictvím komunitního kruhu.

Školní práce musí být postavena na dvou základních principech. Na respektu k potřebám jednotlivce (žáka stejně jako učitele) a na komunikaci a spolupráci uvnitř školy všech se všemi a mezi sebou (učitelů, žáků, rodičů) i vně školy (školy s obcí a dalšími partnery). Škola tak přestává být tradiční hierarchickou institucí, je akceptována nejen svoboda, ale i odpovědnost a zachování pravidel, spravedlnost, spoluúčast a spolupráce.

Cíle programu

Informovat všechny žáky/děti v oblasti sociálně patologických jevů – dlouhodobý cíl

Pečlivé sledování a odmítání protispoločenských jevů – dlouhodobý cíl

Systematická výchova žáků/děti ke zdravému životnímu stylu – dlouhodobý cíl

Poskytnutí dostatečného volnočasového vyžití (udržení Školní skupiny) – dlouhodobý cíl

Obohacení výuky programově zaměřenými projekty (tematicky zaměřením) – krátkodobý cíl

Snaha o navázání spolupráce s rodiči – dlouhodobý cíl

Cíle jsou realizovány prostřednictvím výuky, besed, preventivních programů, volnočasových aktivit, kroužků, aj. Cíle budou zaměřeny na tyto oblasti

Zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, zdravá výživa, pohybové aktivity

Žák - být odpovědný za své chování
- kladný vztah ke svému zdraví a tělu

Ukazatel úspěchu

- Děti/žáci dbají o svůj zevnějšek
- Mají zájem se zapojit do zdravého životního stylu

Aktivity

- Pravidelné třídnické hodiny
- Pravidelná kontrola žákovských knížek

Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace

Minimální preventivní program

Čj.1/MPP 2019/

- Stanovení pravidel soužití ve třídě
- Zotavovací akce
- Zážitkové projektové dny
- Školní výlety
- Exkurze

Odpovědné osoby

- Třídní učitelé, vychovatelky

Společenskovední – komunikace, sociální dovednosti

Sociálně právní – právní aspekty sociálně patologických jevů, postoj společnosti ke společensky nežádoucím jevům, práva a povinnosti žáků/děti

- Žák - být odpovědný za své chování
- Úcta ke každému životu
  - Pozitivní klima ve škole
  - Bezpečné prostředí
  - Chápe nástrahy současného světa

Ukazatel úspěchu

- Děti/žáci se umí vzájemně dohodnout a respektovat jiný názor
- Eliminace negativistického chování mezi dětmi/žáky
- Žáci/děti mají zdravé sebevědomí, umí obhájit svůj názor
- Řeší spory dohodou

Aktivity

- Pravidelné třídnické hodiny
- Pravidelná kontrola žákovských knížek
- Stanovení pravidel soužití ve třídě
- Komunikace s rodiči
- Při výskytu negativismu – okamžité řešení
- Zotavovací akce
- Zážitkové projektové dny
- Školní výlety
- Exkurze

Odpovědné osoby

- Třídní učitelé, vychovatelky

Primární prevence

Aktivity školy v oblasti primární prevence jsou cíleně směřovány k efektivní prevenci a eliminaci aktivit z oblasti neúčinné primární prevence. Základním principem je výchova ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a

Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace

Minimální preventivní program

Čj.1/MPP 2019/

zachování integrity osobnosti. Cílem je zabránit výskytu rizikového chování v daných oblastech, nebo co nejméně omezit škody způsobené jejich výskytem mezi žáky.

- Žákům nabídneme pomoc v jakémkoliv případě a situaci – všichni pedagogové, s využitím vypracovaného školního „Programu proti šikanování“
- Spolupráce s kolegy, vzájemná a pravidelná informovanost o chování a jednání žáků
- Stálé směřování k nastavení pozitivního klima ve třídách, dodržování pravidel chování a slušnosti v souladu se školním řádem.
- Podpora dobrých vzájemných vztahů mezi žáky ve třídách, vrstevnických skupinách i dětmi různého věku za přispění třídních učitelek
- Zařazování jednotlivých oblastí MPP do vyučovacích hodin s postupným využíváním aktivních, činnostních metod, dát žákům dostatečný prostor pro diskusi a vyjádření vlastního názoru.

Nespecifická primární prevence

Veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy vedoucí k dodržování určitých společenských pravidel, zdravému rozvoji osobnosti, k odpovědnosti za sebe sama a své jednání.

- Zvýšení nabídky volnočasových aktivit a zájmových kroužků, nabídka zájmových kroužků ŠD žákům, kteří nejsou přihlášení k docházce do ŠD.
- Podpora společných akcí tříd za účelem stmelování třídních kolektivů a poznávání žáků napříč třídami.
- Pořádání sportovních a kulturních aktivit pro žáky v době školního vyučování i mimo něj. Zapojení žáků do soutěží a akcí regionu i mimo něj.
- Dle možnosti zapojení rodičovské veřejnosti – společné akce s rodiči a dětmi (výlety, divadelní představení).

VYTYČENÍ RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Primární prevence rizikového chování u žáků je zaměřena na:

a) předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků, jako je

- záškoláctví
- šikana, rasismus, vandalismus, kyberšikana
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky)
- závislost na politickém a náboženském extremismu
- nezdravý životní styl (bulimie, anorexie)
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)

b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech

- domácího násilí
- týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- poruchy příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie)

Zpracování konkrétních témat prevence do vzdělávacího procesu

Klíčové vyučovací oblasti na 1. stupni jsou

- oblast zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa, pohybové aktivity
- oblast společenskovední – formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech

- Přírodověda, vlastivěda
- Český jazyk
- Prvouka
- Výtvarná výchova
- Tělesná výchova

Znalostní kompetence žáků

1.– 3. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů

4.– 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy

Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace

Minimální preventivní program

Čj.1/MPP 2019/

- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

Způsob realizace

1.- 2. ročník

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- včasné odhalování specifických poruch učení či jiných postižení
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat (např. komunitní kruh)

3.- 5. ročník

- nácvik modelových situací - umění odmítnout
- umění vyjádřit svůj názor
- propagace zdravého životního stylu
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- znalost důležitých kontaktů na krizová centra, linky důvěry
- odmítání projevů násilí

Nezastupitelnou roli v celém programu má kvalitní práce třídního učitele, který v roli manažera řídí a připravuje spolu s žáky jednotlivé programy. Pozitivní formování třídního kolektivu není ani pro zkušeného pedagoga úkol vždy snadný, protože naši svěřenci jsou různé národnosti, z různých částí města.

Velmi efektivní pro komunikaci s žáky se nám osvědčil **komunitní kruh**. Komunitní kruh je stěžejní metoda budování bezpečí, důvěry, soudržnosti a osobnostního rozvoje dětí ve třídě.

Komunitní kruh lze využít ve všech vyučovacích předmětech, nejen ve výchovných. Atmosféra ve třídě je pak otevřená, s prvky důvěry a ochoty si porozumět. Žáci se tak učí pomáhat si, tolerovat se a respektovat se ve svých názorech a projevech.

Školní pravidla jako nástroj prevence

Společně vytvořená a dodržovaná pravidla ve třídě a ve škole jsou velmi účinnou prevencí sociálně patologických jevů, zejména nekázně, násilí a šikany. Jedná se o pravidla týkající se soužití v konkrétním společenství žáků, pedagogů a ostatních zaměstnanců školy, a o pravidla provozu a chodu školy.

Provozní pravidla jsou na škole dána školním řádem. Jejich dodržování pojmenovává přehledné a definovatelné jevy. V těchto pravidlech je zakotveno, jak řešit situace spojené se sociálně patologickými jevy. Pravidla týkající se provozu školy nepostihují pravidla soužití, klima a étos školy.

Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace

Minimální preventivní program

Čj.1/MPP 2019/

Pravidla soužití bývají většinou „nepsaná“. Jedná se o pravidla vzájemného respektu, úcty, důvěry, empatie a dalších životních kvalit a dovedností. Vycházejí z pravidel provozních. Tvoří si je každá třída samostatně.

Komunikace rodiny a školy

Vztah mezi rodinou a školou často není vyvážený a komunikace je povrchní nebo žádná. Rodiče přistupují ke škole jako k instituci, které je třeba vyhovět, kterou je třeba ignorovat nebo na kterou je třeba si stěžovat. Je prokázáno, že vzájemná spolupráce výraznou měrou přispívá ke školní úspěšnosti dětí i k prevenci sociálně patologických jevů. Nejde pouze o základní informovanost rodičů o těchto jevech a komplikacích s nimi spojených, ale i o ochraně před jejich vznikem. Výukové a výchovné problémy nelze řešit bez spolupráce na obou stranách, nelze dělat preventivní opatření.

Využívání učiva v jednotlivých předmětech

Tělesná výchova

- při hodinách tělesné výchovy propagovat kult zdravého těla i ducha
- seznamovat žáky s nebezpečím dopingu u sportovců, následné postihy za doping, jeho negativní důsledky (viz mediální zprávy, televize)
- vliv zdravé výživy na dobrou kondici sportovců – užívání ovoce a zeleniny – škola je zapojena do projektu **Ovoce a zelenina**

Prvouka

- vliv tabáku a drog na organismus
- negativní vliv na základní životní funkce člověka
- působení na nervovou soustavu – návyk, který se těžko odbourává
- propagovat zdravý vývoj člověka
- v předmětu prvouka procvičovat témata: Výchova ke zdraví, zdravý životní styl,
- vysvětlit, kdo je to dealer drog – od nikoho nic nebrat, žádné nabízené předměty od cizích lidí
- škola má k dispozici kazety s protidrogovou tematikou – žákům vysvětlit, co s nimi mohou drogy udělat, provádět řízený rozhovor na toto téma, rozdat dětem letáky
- pedagogové se zúčastňují seminářů s protidrogovou tematikou

Matematika

- řešení slovních úloh se statistickými údaji, nákup ovoce a zeleniny atd.

Český jazyk

- využívání vhodných článků v čítankách a úryvků z knih
- mimočítanková četba a referáty
- dobrodružné knihy a kladné vlastnosti hrdinů

Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace

Minimální preventivní program

Čj.1/MPP 2019/

Cíle

krátkodobé cíle

spočívají ve zmapování potřeb primární prevence a ve vlastní realizaci specifické a nespecifické primární prevence a v pokračování budování vztahů mezi jednotlivými žáky

V letošním roce se věnujeme tématu Agrese (fyzická, slovní) ve spolupráci s MAJÁKEM o.p.s.

střednědobé cíle

zahrnují především snahu o větší zapojení rodičů do dění školy

dlouhodobé cíle

patří mezi ně především výchova ke zdravému životnímu stylu, rozvoj a podpora sociálních kompetencí, další vzdělávání pracovníků školy

Cílové skupiny

- jsou všichni žáci ZŠ a je třeba se zaměřit
- na žáky se zdravotními problémy
- na žáky se specifickými vzdělávacími potřebami
- na žáky v riziku a ty, které rizikové chování vykazují
- na žáky ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí

Zásady prevence spočívají

- v individuální práci s žákem
- v aktivním zapojení třídní učitelky
- úzkou spoluprací školy a rodiči

Další aktivity školy

Využití zájmových kroužků

Na škole budou pracovat v tomto školním tyto zájmové kroužky

- keramický kroužek – placený

Neplacené:

- aerobic - zumba
- pěvecký kroužek
- hra na flétnu
- logiky a stolních her
- čtenářský kroužek
- badatelský kroužek
- angličtiny
- češtiny pro cizince

Zájmovými kroužky na škole

- chceme podněcovat žáky k tvůrčí práci
- podporovat zdravý životní styl hlavně v kroužku sportovním
- vštěpovat dětem vhodnější pobyt venku, v přírodě, nevysedávat neustále u počítače,

Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace

Minimální preventivní program

Čj.1/MPP 2019/

- dbát na to, že kdo si hraje, nezlobí – více si s dětmi povídat, spolupracovat, aby neměly čas na hlouposti a z nudy se nedostaly na scesti

další nabídky školy

- škola zajišťuje veřejná vystoupení žáků a dětí školy – a to na vítání občánků města Ralsko, vystoupení pro důchodce
- společné akademie na závěr školního roku, besídky
- realizace školních výletů, exkurzí, výlety po okolí města, akcí s environmentální tematikou, návštěva kulturních představení ve škole či v jiném městě
- každoroční společná akce ke Dni země – pomáháme lesu, odklizení nepořádku z lesa, úklid na Skelné huti
- škola je zapojena do akce Školní mléko, do projektu Ovoce a zelenina do škol
- zapojujeme se do soutěží s výtvarnou, sportovní, pěveckou tematikou
- sbor „Ježčata“ reprezentuje školu ve zpěvu
- ve školní družině a školní skupině – žáci se zúčastňují soutěží hlavně z výtvarné a tvořivé činnosti, vyrábějí upomínkové předměty pro žáky k zápisu, svými výrobky zdobí školní chodby, jídelnu
- v rámci projektu „Aj ty ptáčku, Jarabáčku“ si žáci zasázeli keře na pozemku školy a starají se o ně, budou pozorovat hnízdění ptactva, péče o zvěř v zimě
- v případě hezkého počasí jdeme s žáky o přestávkách na školní zahradu – nevysedáváme v lavicích
- od jara do podzimu školní zahradu využíváme ke společným hrám, soutěžím a dalším aktivitám jako jsou různé besedy s Policií na téma Jak se chovat v silničním provozu, Jak se bránit napadení psem apod.
- získáváním dotací na různé aktivity chceme přispět ke zdravému životu dětí – žádosti především na sportovní dny, na zřízení dopravního hřiště apod.

Další plány na tento rok je pouze orientační nemusí být plněn a může být i doplněn

- připravit pochodové cvičení v zimě a na jaře – pozorování změn v přírodě, využití v hodinách PČ, VV, HV – kreativní činnost, v zimě dávat do krmelců potravu pro zvěř, aktivní činnost v přírodě – hry v přírodě
- dle zájmu rodičů opět uskutečnit na jaře zotavovací akci
- Školní celoroční projekt – Skřítkci v lese
- Zajistit besedu se zdravotníkem, zubní hygienistkou, besedy s Policií, besedu s profesionálními hasiči
- Uspořádat školní olympiádu, sportovní trojboj, co nejdelší pobyty venku na školním pozemku, sportovní kroužek
- Plavecký výcvik
- Recyklohraní – škola je zapojena do sběru použitých baterií a vysloužilého drobného elektrozařízení

Škola informuje

- zákonné zástupce dětí a žáků na třídních schůzkách, na besídkách o nebezpečí toxikomanie a reakcích na ni

Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace

Minimální preventivní program

Čj.1/MPP 2019/

- o všech akcích, které na škole budou probíhat – buď pomocí vývěsek, webových stránek školy, rozdáváním informačních letáčků, do notýsků, žákovských knížek

Škola spolupracuje

- s odborem sociálních věcí, odbor péče o dítě
- s místní sociální pracovníci
- s PPP v České Lípě a Mladé Boleslavi, SPC Turnov, Semily
- Policií ČR a městskou Policií
- dětskými lékaři žáků
- se školami, kam žáci po skončení docházky od nás odcházejí
- VLM – spolupráce v oblasti ekologie – my pomáháme lesu, pomáháme při soutěžích na Skelné huti, naopak oni zásobují školu materiály, chodí na besedy atd.

Dlouhodobé projekty školy

Zdravé zuby

Zdravá strava – konzumování zdravých, regionálních potravin

Školní mléko

Ovoce do škol

Šablony II – nabídka bezplatných kroužků

Digitalizace 67 – moderní způsoby výuky

Seznam literatury

Dítě v ohrožení, P. Pöthe

Výchova k toleranci a proti rasismu (Portál)

Děti a jejich problémy – kolektiv autorů (Sdružení Linka bezpečí)

Práva jsou pro všechny – pracovní isty (Nadace Naše dítě 2003)

Seznam právních předpisů

Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT

Zákony

č. 561/2004 Sb. Školský zákon

č. 561/2004 Sb. O pedagogických pracovnících

Vyhlášky

č. 48/2005 Sb. O základním vzdělávání a některých náležitostech plně povinné školní docházky

č. 72/2005 Sb. O poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Metodické pokyny

14423/99 Metodický pokyn proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance

20006/2007 – 51 metodický pokyn k prevenci sociálně patologických jevů

24 246/2008 – 6 Metodický pokyn k prevenci a řešení šikany mezi žáky škol a školských zařízení

10194/2002 Metodický postup při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví

Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace
Minimální preventivní program
Čj.1/MPP 2019/
Podklady školy
Školní řád
Zápisy z jednání při řešení problémů

Preventistou na škole je ředitelka školy.

Časový harmonogram programů a akcí (pouze orientační)

Září - podzimní vycházky, divadelní představení, soutěž v Recyklování odpadu, fotografování

Říjen – divadelní představení, sběr papíru

Listopad – divadelní představení

pochodové cvičení – dle počasí (září nebo říjen), naučná stezka Ralsko – lipová alej
nabídka divadelních představení pro děti a žáky školy – minimálně 1 x do měsíce
během celého roku, divadelní představení přijíždí do školy

Prosinec - každoroční akce školy – zpívání pod rozsvíceným stromem u školy letos připravujeme Mikulášskou besídku v Kulturním domě s překvapením

(učitelky zahrají dětem pohádku Barvičky, čert s Mikulášem předají dětem balíčky)

zimní vycházky do přírody – Cesta ke krmelci – staráme se o zvířátka i v zimě

Leden – příprava na zápis do ZŠ – vyrábění práníček, dárečků pro budoucí školáky

zimní sportování, sáňkování, hry na sněhu, otužování dětí

beseda se zdravotníkem – otázka drog, první pomoc, zubní hygiena

Únor – Březen – sbor Ježčata – účast v pěveckých soutěžích

Duben – „Den země“ – každoroční akce, brigáda na Skelné Huti – odklizení větví z okolního lesa, příprava na Lesnický den

návštěva místní farmy, vycházky do jarní přírody, návštěva knihovny – podnitit zájem o čtenářství

beseda s dopravní policií

trojboj – Moje tělo, zdraví a sport, pozváni jsme do ZŠ Brniště, letos bychom chtěly uskutečnit ale Trojboj na naší škole

ukázka práce policie, zapojení do soutěží, ekologická beseda

Květen – Červen – nácvik besídky k závěru školního roku – zapojena celá škola, vystoupení před veřejností

Červen – zajištění a realizace MDD – ve škole, soutěže, hry

– školní výlet, škola v přírodě, beseda s Policií ČR – téma: Jak se budeme chovat o prázdninách, v silničním provozu, zpívání pro důchodce, rozloučení pro předškoláky a školáky – pro žáky vždy připravena výchovná akce

v průběhu roku se budeme snažit zapojit do dalších grantů, abychom získali finanční prostředky na naše školní i mimoškolní akce (je zde špatná dopravní obslužnost, žijí zde sociálně slabé rodiny a rodiče žáků nemají dostatek financí na dojíždění za kulturou atd.)

škola je zapojena do projektů – Ovoce a zelenina, Školní mlíčko, přispíváme na konto nadace Sidus, Chrpa, Život dětem, Květinový den

Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace
Minimální preventivní program
Čj.1/MPP 2019/

Vyhodnocení MPMPP bude vyhodnocen vždy na konci školního roku a poznatky z hodnocení budou podkladem pro zpracování dalšího MPP na následující školní rok. Vzhledem ke změně ve vedení školy není MPP z předchozího školního roku vyhodnocen.

Minimální preventivní program je zpracován ředitelkou školy na školní rok: 2019/2020 a bude předložen ke schválení na pedagogické radě dne 27.8.2019

Součástí jsou přílohy:

- A Krizový plán
- B Šikanování
- C Záškoláctví
- D Podezření na požití zdraví škodlivých látek
- E Vandalismus, krádež
- F Kontakty

Kuřívody dne 27.8.2019

Mgr. Bc. Hana Hušková
ředitelka školy

Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace
Minimální preventivní program
Čj.1/MPP 2019/

Příloha A)

Krizový plán školy

- Krizový plán situací, které zvládne vyřešit sama škola.
- Situace, které vyžadují pomoc vnějších institucí, součinnost s policií.
- V případě podezření na výskyt šikany všichni pracovníci školy okamžitě informují třídního učitele, školního metodika prevence a vedení školy.

Metody pro vyšetřování počáteční šikany:

- Rozhovor s osobami, které na šikanu upozornili, dále s obětí
- Vyhledáme vhodné svědky
- Individuálně vedeme rozhovory se svědky
- Zajistíme ochranu oběti
- Vedeme rozhovor s agresorem

Postup při výskytu pokročilé šikany

- Překonáme šok a zajistíme ochranu oběti
- S pedagogy domluvíme spolupráci o postupu řešení
- Zabráníme domluvě agresorům na křivé výpovědi
- Pomáháme a podporujeme oběť šikany
- Nahlásíme policii

Výchovná opatření pro potrestání agresora

- Udělíme napomenutí – třídní nebo ředitelskou důtku
- Udělíme sníženou známku z chování
- Převедeme žáka do jiné třídy – školy
- Doporučíme rodičům oběti i agresora návštěvu odborného pracoviště
- Zápis o šikaně a její řešení si necháme v záznamu od rodičů podepsat!!!

Příloha B)

Šikanování

- je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit, zastrašit jednoho či více žáků. Jedná se o cílené a opakované fyzické a psychické útoky jedincem či skupinou na osoby (příp. skupiny osob), které se nedovedou nebo z různých důvodů nemohou dostatečně bránit. Zahrnuje útoky fyzické – v podobě bití, loupeží, poškozování věcí, ale i slovní útoky - nadávky, pomlvy, vyhrožování nebo ponižování. Může mít i podobu sexuálního obtěžování a zneužívání. V současnosti je možné setkat se s šikanou prostřednictvím elektronické komunikace - tzv. kyberšikana.

Projevy šikanování

- Verbální šikana (přímá – nepřímá), psychická (kyberšikana)
  - Fyzická šikana (přímá – nepřímá) zde i krádeže, ničení majetku
  - Smišená šikana – kombinace obou výše uvedených, včetně násilí a manipulativních příkazů.
- Proto je šikana velmi nebezpečná. V mnoha případech může přerůst v trestnou činnost. Následky mohou způsobit celoživotní poruchy a následky jak fyzické, tak psychické. Docházka do školy bez šikany = základní demokratické právo dítěte i jeho rodičů.

Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace

Minimální preventivní program

Čj.1/MPP 2019/

Prevence šikanování

Základem prevence šikanování a násilí na ZŠ je podpora pozitivních vztahů mezi žáky a učiteli. Je potřeba usilovat o vytváření bezpečného prostředí, proto podporujeme solidaritu a toleranci, vědomí sounáležitosti. Vytváříme podmínky pro aktivní zapojení všech žáků do mimoškolní činnosti, a dalších aktivit školy. Rozvíjíme jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince. Při jednání a řešení prevence je důležitá spolupráce rodiny a specialisty.

Příloha C)

Prevence záškoláctví

1. Dobu a způsob uvolňování žáka ze školního vyučování stanoví školní řád.
2. Školní docházku ve třídě eviduje třídní učitel v třídní knize.
3. Na prevenci záškoláctví se podílí třídní učitel, výchovný poradce, školní metodik prevence, ostatní učitelé a rodiče – zástupci dítěte.
Součástí prevence je:
  - Pravidelné zpracování dokumentace o absenci
  - Součinnost se zákonnými zástupci
  - Analýza příčin záškoláctví žáků a přijetí příslušných opatření
  - Výchovné pohovory s žáky
  - Výchovné komise ve škole
  - Spolupráce s orgány sociálně-právní ochrany dětí
4. Nepřítomnost nezletilého ve škole omlouvá zákonný zástupce žáka nebo ošetřující lékař v souladu s platnými právními předpisy.
5. Třídní učitel informuje ředitelku školy a výchovného poradce o neomluvených absencích žáka. Neomluvenou nepřítomnost v součtu do 10 hodin řeší spolu s rodiči formou pohovoru, projednají nepřítomnost žáka a upozorní na povinnosti dané zákonem. Provede se zápis pohovoru.
6. Jestliže je absence větší než 10 hodin, svolává ředitelka školy výchovnou komisi. Projedná závažnost a charakter problému. Komise se účastní: ředitel školy, třídní učitel, zákonný zástupce, výchovný poradce, zástupci sociálního orgánu a právní ochrany dětí, školní metodik.
7. Jestliže je absence větší než 25 hodin, je zaslána písemná zpráva a to neodkladně, o pokračujícím záškoláctví žáka s dokumentací orgánům sociálně-právní ochrany dětí a přestupkové komisi.
8. Při opakování problému o zanedbání školní docházky dochází k hlášení na Policii ČR, kde je případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy dětí a mládeže.

Příloha D)

Postup při výskytu nebo podezření na užití tabákových výrobků, alkoholu, OPL (omamné a psychotropní látky) ve škole

Konsumace:

- Výše uvedené látky okamžitě žákovi odebrat a zajistit
- Sepsat záznam o způsobu nabytí a předat metodikovi prevence
- Ihned informovat zákonného zástupce
- Opakovanou konzumaci nahlásit orgánu sociálně-právní ochrany
- Potrestat žáka v souladu se ŠŘ

Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace

Minimální preventivní program

Čj.1/MPP 2019/

- Provést první pomoc, pokud je žák ohrožen na zdraví vlivem OPL/ alkoholu
- V případě, kdy žák není schopen zúčastnit se výuky, jsou vyrozuměni rodiče a odvádí žáka ze školy
- Pokud se nedostaví zákonný zástupce, je vyrozuměna lékařská služba a zákonný zástupce je informován o tom, ve kterém zařízení se žák nachází
- Pokud se nedostaví rodiče, je vyrozuměn orgán sociálně právní ochrany

Nález alkoholu a OPL ve škole

- látku učitel nepodrobuje testu
- o nález učitel neprodleně informuje vedení školy
- v přítomnosti dalšího učitele vloží OPL do obálky (vždy uvést čas, datum, místo nález, obálku opatřit razítkem školy a uschovat v trezoru)
- poté vyrozumět Policii ČR

Zadržení alkoholu a OPL u žáka

Distribuce

- je-li ve škole podezření na distribuci OPL, oznámí to škola na Policii ČR a současně to oznámí rodičům. Postup obdobný.

Příloha E)

Vandalismus a krádeže ve škole

Nejčastěji se ve škole setkáváme s ničením majetku a krádežemi, zejména mobilních telefonů. Škola žáky i rodiče upozorňuje na nebezpečí nosit cenné věci do školy – je uvedeno též ve ŠŘ. Pokud se žák dopustí krádeže, jedná protiprávně a tuto skutečnost nahlásí ŘŠ orgánům činným v trestním řízení.

Postup při hlášení krádeže:

- Pořídíme záznam o krádeži na základě výpovědi poškozeného
- Předáme k dalšímu šetření, nejčastěji Policii ČR - poučíme všechny zúčastněné, jaké mají možnosti
- Je-li pachatel znám, je třeba to nahlásit orgánům činným v trestním řízení a současně tuto skutečnost předat orgánu sociálně-právní ochrany

Preventivní opatření školy:

- Škola vede žáky, aby rozpoznali protiprávní jednání
- Dokázat nahlásit tyto skutečnosti pedagogickému pracovníkovi
- Poučovat o bezpečnosti a ochraně zdraví - opakovaně a také o ochraně majetku

Příloha F)

Kontakty

- Pedagogicko-psychologická poradna, Havlíčkova 443, Č. Lípa 487 522 179 p. Šimánková – ředitelka

- Mgr. Horynová spec. Pg. a okresní metodik prevence
- Poradna pro rodinu a mezilidské vztahy

Konopeova 812, Česká Lípa, 487 583 203; Mgr. A. Zemanová – osobní psychické problémy

- Oddělení sociálně právní ochrany dětí

Děčínská 389, Česká Lípa, 487 885 476; Bc. Novotná P. – ochrana dětí a mládeže

- Oddělení prevence kriminality a kurátorské činnosti

Základní škola a mateřská škola Tomáše Ježka Ralsko – Kuřívody, příspěvková organizace

Minimální preventivní program

Čj.1/MPP 2019/

prevence kriminality – 487 885 491

- Psychiatrické sanatorium

Ronovská 846, Česká Lípa – MUDr. L. Hnídek,; Psychiatr 487 521 710

- K-centrum Hálkova 17 94, Česká Lípa, 478 831 545
- Linka pomoci 606 450 044
- Centrum intervenčních a psychosociálních služeb

Tel. 487 177 177 a 485 106 464

- Policie ČR – Okresní ředitelství 974 471 205

Nprap. M. Bradáč, prevence kriminality

- Městská policie Ralsko– 487 86 25 05
- Terapeutická komunita drogově závislých – 485 146 988
- Advaita – Občanské sdružení, Liberec- 482 750 607